

Bijlage 1: Overzicht activiteiten Implementatiebureau Wmo

1. Structuur en doel van het implementatiebureau Wmo

In het kader van de voorbereidingen op de implementatie van de Wmo is er in 2005 een Implementatiebureau Wmo opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van het ministerie van VWS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, waaronder enkele gemeenten. Daarnaast zijn ook vertegenwoordigers van cliënten/patiëntenorganisaties en brancheorganisaties en de vakbonden betrokken bij de activiteiten van het implementatiebureau Wmo via een klankbordstructuur. Ik heb u hierover geïnformeerd in mijn brief van 15 februari 2005 (kamerstuk 29538, nr 13). Dit implementatiebureau Wmo heeft in de afgelopen periode diverse activiteiten geïnitieerd om gemeenten en andere partijen voor te bereiden op de inwerkingtreding van de Wmo per 1 januari 2007.

Het eerste doel van het implementatietraject is er op gericht om er voor te zorgen dat de gemeenten de nieuwe taken in de Wmo op een goede wijze kunnen invoeren. Het tweede doel van het implementatietraject is om via onder meer ontwikkelpilots te laten zien hoe de Wmo na de inwerkingtreding verder kan worden ingevuld en ontwikkeld.

2. Voorbereiding op nieuwe taken van gemeenten

In dit kader is er een aantal activiteiten ontwikkeld die gericht zijn op het bieden van informatie aan de diverse doelgroepen. Het betreft de volgende activiteiten:

Structurele activiteiten

Er zijn twee websites ontwikkeld waar dagelijks up-to-date informatie gegeven wordt, toegesneden op de behoeften van de afzonderlijke doelgroepen. Voor zowel gemeenten als andere professionele organisaties betreft dit de website www.invoeringwmo.nl en voor burgers www.info-wmo.nl. Gemeenten, burgers en andere partijen kunnen voor diverse vragen zowel telefonisch als per e-mail terecht bij een tweetal helpdesks, die dagelijks op werktijden zijn geopend.

Maandelijks wordt een Wmo-nieuwsbrief uitgegeven met actuele informatie en good practises gericht op gemeenten en professionele organisaties.

Er is een dekkend netwerk van 37 Wmo-ambassadeurs opgezet, bestaande uit Wmo-projectleiders in gemeenten die de contacten onderhouden tussen de gemeenten in de regio en het implementatiebureau Wmo (brengen en halen van informatie). Zij worden wekelijks geïnformeerd over actuele landelijke ontwikkelingen en komen 1 x per 6 weken bij elkaar om informatie uit te wisselen en thema's te bespreken. Op deze wijze wordt het implementatiebureau Wmo op de hoogte gehouden van knelpunten en behoeften van gemeenten.

Gereedschapskist

Er is een gereedschapskist ontwikkeld, waarin allerlei praktische handreikingen zijn opgenomen, die gemeenten kunnen gebruiken bij de voorbereidingen op de Wmo. Deze gereedschapskist is inmiddels flink uitgebreid en aangepast aan ontwikkelingen in het wetstraject en omvat de volgende handreikingen:

- Algemene handreiking deel 1
- Algemene handreiking deel 2
- Wmo en samenwerking tussen gemeenten
- Communicatie
- Wmo en gemeentelijke organisatie
- Burgerparticipatie (geactualiseerd)
- Verantwoordings- en controle instrumenten Wmo
- Financieel model (geactualiseerd) + modellen

- Hulp bij het huishouden + Voorbeeldbestek
- Signalement subsidieregelingen
- Ketensamenwerking
- Inkoop en aanbesteden
- Visie, uitvoering en instrumenten voor lokale loketten
- Wmo en de rol van de raad
- De Wmo en het pgb
- Toegangsbewaking
- De Wmo en de ICT
- Wmo en seksuele diversiteit
- Handreiking voor cliëntenondersteuning en cliëntenparticipatie
- Handreiking tevredenheidsonderzoek onder burgers
- Brochure voor bestuurders: Wat iedere bestuurder moet weten!

Daarnaast heeft de VNG voor haar leden de volgende handreikingen opgesteld:

- Modelverordening Wmo
- Modelbesluit Wmo
- Modelbeleidsregels Wmo

Informatiebijeenkomsten

Over diverse thema's zijn in de afgelopen periode landelijke dan wel regionale informatiebijeenkomsten gehouden voor gemeenten en andere partijen over zowel praktische als inhoudelijke thema's, zoals:

- Het opstellen van een Wmo-verordening voor de Wmo
- Het maken van een bestek voor aanbesteding van hulp bij het huishouden
- Bijeenkomsten over overgangsprotocol voor de overgang van cliënten die huishoudelijke hulp ontvangen op basis van de AWBZ wet- en regelgeving
- Landelijke bijeenkomst voor de nieuwe wethouders in de gemeenten
- Bijeenkomsten over ICT-aspecten bij de overgang van cliënten
- Bijeenkomsten over het beheer van een Persoonsgebonden budget samen met de Sociale Verzekeringsbank
- Bijeenkomsten voor gemeentelijke voorlichters over het geven van informatie aan burgers
- Collectieve spreekuren waar gemeenten knelpunten kunnen bespreken met inhoudelijk deskundigen.
- Het verzorgen van diverse inleidingen op uitnodiging van gemeenten, patiënten/cliënten-organisaties en andere partijen.

Invoeringstrajecten

In het kader van de nieuwe taken zijn er naast de eerder genoemde handreikingen ook enkele andere ondersteuningsactiviteiten opgezet, zoals:

- Extra financiële impuls voor ondersteuning cliëntenparticipatie in het algemeen en voor GGZ-cliënten.
- Plan van aanpak voor versterking vrijwilligersbeleid. U wordt hierover binnenkort geïnformeerd. Datzelfde geldt voor de versterking van de mantelzorg.
- Samen met de VNG en ZN is een overgangsprotocol huishoudelijke verzorging ontwikkeld waarin afspraken zijn gemaakt over een zorgvuldige overgang van cliënten die hulp bij het huishouden ontvangen. In dit overgangsprotocol zijn ook voorbeeldafspraken en voorbeeldbrieven opgenomen voor cliënten. Momenteel wordt gewerkt aan een deel 2 voor gemeenten die niet per 1 januari 2007 het eigen beleid al hebben vastgesteld en tijdelijk de AWBZ-regelgeving moeten toepassen.

3. Verdere ontwikkeling en invulling van de Wmo

Vanaf 2007 zullen de activiteiten van het implementatiebureau Wmo vooral gericht zijn op een verdere uitwerking Wmo. Hierbij zal het accént vooral liggen op het ondersteunen van gemeenten bij het maken van een visie op de Wmo in het eerste vierjaarlijkse beleidsplan. In dit kader worden er ook diverse ondersteuningsactiviteiten ontwikkeld zoals:

Ontwikkelpilots/proeftuinen

Zoals ik u eerder heb geïnformeerd, heb ik 26 gemeenten geselecteerd die één of meerdere prestatievelden en centrale thema's in de Wmo uitwerken. Deze ontwikkelpilots reiken zowel in de tijd als in betekenis verder dan de hiervoor beschreven activiteiten. In betekenis sluiten zij nauw aan bij de geuite wens van de Kamer om middels ontwikkelpilots te laten zien of en op wat voor manier de Wmo na 2006 verder ingevuld en ontwikkeld kan worden. Hierbij oriënteren enkele pilots zich op een mogelijke overheveling van de functies ondersteunende en activerende begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo. Een besluit hierover zal door een nieuw Kabinet moeten worden genomen. De ontwikkelpilots zijn halverwege 2005 gestart en de meeste projecten zullen eind 2007 worden beëindigd. Bij de ontwikkelpilots streef ik nadrukkelijk naar de uitwerking en invulling van een combinatie van prestatievelden en enkele centrale thema's (regierol gemeenten, inclusief beleid, civil society en horizontalisering).

Om de 26 geselecteerde gemeenten heen zijn cirkels van geïnteresseerde overige gemeenten opgericht. Dit zijn gemeenten die actief mee willen denken met het thema of het prestatieveld van de onderhavige pilot. De informatie uit de ontwikkelpilots is van belang bij de vraag op welke wijze de Wmo op een succesvolle manier ingevuld kan worden. Hierbij kunnen de ervaringen van de ontwikkelpilots als voorbeeld dienen voor de overige gemeenten. De 26 pilots worden ondersteund vanuit het implementatiebureau Wmo alsmede door de landelijke kennisinfrastructuur van het ministerie van VWS (NIZW, Xs_2, etc.) Om de overige gemeenten ook tussentijds te informeren over de tot nu toe behaalde resultaten, wordt op 27 november van dit jaar een landelijke bijeenkomst georganiseerd. Daarnaast worden middels nieuwsbrieven en informatie op de website www.invoeringwmo.nl gemeenten en overige partijen op de hoogte gehouden van de tussentijdse resultaten en leerervaringen van de ontwikkelpilots.

Nieuwe handreikingen

Gemeenten zullen in 2007 een vierjarig beleidsplan moeten opstellen over de wijze waarop zij het Wmo-beleid voor de komende jaren willen vormgeven. Dit plan moet in nauw overleg met cliënten/patiënten en burgers, alsmede met overige uitvoerende partijen worden opgesteld. Om gemeenten hierbij te ondersteunen ben ik voornemens om een digitale handreiking te ontwikkelen, waar gemeenten informatie kunnen krijgen over het maken van zo'n beleidsplan. In deze handreiking zullen ook de ervaringen van de 26 pilots worden betrokken alsmede andere "good practises". Daarnaast zal de gereedschapskist aangevuld worden met diverse andere handreikingen over de prestatievelden en de verschillende thema's in de Wmo.

Themabijeenkomsten

Ter ondersteuning van de informatie die uit de ontwikkelpilots komt evenals de verschillende thematische handreikingen, worden over diverse thema's landelijke dan wel regionale bijeenkomsten georganiseerd in 2007. Hierbij kan gedacht worden aan het plan van aanpak voor het vrijwilligersbeleid, de mantelzorg, inclusief beleid, leefbaarheid en sociale samenhang, OGGZ, etc.

Op 31 januari 2007 zal door het ministerie een groot VWS-congres worden georganiseerd, waar nadrukkelijk aandacht geschonken zal worden aan de reikwijdte van de Wmo. Hier zal ingegaan worden op de raakvlakken met andere beleidsterreinen zoals wonen, werken, inkomen en veiligheid.

4. Samenvatting derde monitor

Deze monitor, met als datum 1 juli 2006, geeft zicht op de stand van zaken bij 273 gemeenten (respons ruim 60%). Hieruit blijkt dat gemeenten goed op koers liggen bij de voorbereidingen op de invoering van de Wmo. Wel kiezen veel gemeenten er voor om zich in eerste instantie te richten op de nieuwe taken (aanbesteding hulp bij het huishouden, Wmo-verordening) en is een herijking van het reguliere beleid veelal pas na 1 januari 2007 aan de orde.

Bijna alle gemeenten hebben een startnotitie opgesteld voor de Wmo. Deze is in 60% van de gemeenten ook door het college van B&W vastgesteld. Ongeveer 90% van de gemeenten geeft aan kaders te hebben gesteld voor de toegang en indicering, keuzevrijheid, cliëntenparticipatie en het persoonsgebonden budget (PGB). Bijna 90% van de gemeenten heeft over deze kaders overleg gehad met cliënten- en patiëntenorganisaties óf is dat op kort termijn van plan. Bijna 90% van de gemeenten streeft naar het afronden van de aanbesteding vóór de ingangsdatum van de Wmo per 1 januari 2007. Meer dan 90% van de gemeenten werkt samen met andere gemeenten. Er wordt vooral regionaal en met buurgemeenten samengewerkt. Veel gemeenten geven aan nog wel knelpunten te ervaren met betrekking tot het tijdpad, de financiën en de beschikbare beleids capaciteit. Al met al kan geconstateerd worden dat de gemeenten goed op koers liggen bij de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Wmo per 1 januari 2007.